

Beslutningsforslag nr. B 72. Fremsat den 5. februar 1985 af Tove Lindbo Larsen (S), Svend Andersen (S), Arne Jensen (S), Erling Jensen (S), Kelm-Hansen (S) og Lissa Mathiasen (S)

Forslag til folketingsbeslutning

om modernisering af lovgivningen om penge- og kapitalformidlende institutioner og virksomheder

Folketinget opfordrer regeringen til at modernisere lovgivningen om penge- og kapitalformidlende institutioner og virksomheder efter følgende retningslinjer:

1. Der skal gennemføres en fælleslovgivning omfattende alle institutioner og virksomheder, som beskæftiger sig med penge- og kapitalformidling, hvad enten de er oprettet som banker, sparekasser, realkreditinstitutter, forsikringselskaber, pensionskasser, investeringsforeninger eller lignende.
2. Ved lovgivningen skal alle disse institutioner og virksomheder underlægges den samme tilsynsmyndighed, der bør henhøre under industriministeren. Desuden bør der fastsættes en række krav til formerne for regnskab og revision, bestyrelsesvalg og bestyrelseskompetence, om medarbejder- og samfundsrepræsentation i bestyrelserne, god forretningsførelse osv., som alle institutionerne og virksomhederne skal opfylde.
3. Derudover fastsættes der i lovgivningen en række krav til soliditet, likviditet og placering af de betroede midler, som overvejende er bestemt af, hvilke penge- og kapitalformidlingsopgaver den pågældende institution eller virksomhed påtager sig.
4. I alle bestyrelser bør der sikres en balance imellem repræsentanter for kapitalindskyderne, medarbejderrepræsentanterne og samfundsrepræsentanterne.
5. Bestyrelsesmedlemmerne skal sikres bedre muligheder for at bedømme institutionernes og virksomhedernes dispositioner og engagementer. Dette skal ske gennem en skærpelse af kravene til revisionen og til de informationer, som direktionen og revisorerne skal give bestyrelsen.
6. Samfundsrepræsentationen skal styrkes ved, at der indsættes samfundsrepræsentanter i bestyrelserne for alle betydende penge- og kapitalformidlende institutioner og virksomheder, herunder forsikringselskaber og pensionskasser. Samtidig skal der skabes bedre betingelser for, at samfundsrepræsentanterne kan varetage deres hverv. Dette skal bl.a. ske ved, at industriministeren med mellemrum udsteder vejledende retningslinjer for samfundsrepræsentanternes arbejde og indkalder dem til fælles drøftelser.
7. Samfundsrepræsentanterne skal have pligt til at underrette industriministeren og/eller tilsynsmyndigheden om forhold, de finder er i modstrid med samfundsinteresser, eller som de i øvrigt finder betænkelige.

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger

Penge- og kapitalmarkederne undergår i disse år voldsomme forandringer.

Internationaliseringen, det øgede konkurrencepres og den teknisk-økonomiske udvikling har givet anledning til en stadig strøm af nye kontoformer, forsikringsydelse, betalingsordninger og finansielle serviceydelser. Samtidig er der kommet en vis brancheglidning i gang, og der er sket tilpasninger i virksomhedsformerne på penge- og kapitalmarkedet. Man har både set tilnærmelser til det, der populært kaldes finansielle supermarkeder, og oprettelse af nye stærkt specialiserede penge- og kapitalformidlingsinstitutter.

Sideløbende hermed er der sket en styrkelse af den kollektive opsparring i form af pensionsordninger. Dette har bl.a. medvirket til at give pensionskasser og livsforsikringselskaber en langt stærkere stilling som kapitalformidlere.

Alt dette rejser en række problemer for pengepolitikken. Disse problemer søges nu udredt af det økonomiske råd efter opfordring fra et flertal i folketingets politisk-økonomiske udvalg (se den af dette udvalg afgivne beretning af 12. december 1984 over forslag til folketingsbeslutning nr. B 7 om et pengepolitisk udvalg [af Rahbæk Møller (SF) og Svend Auken (S) m.fl.]). Men udviklingen rejser også problemer for lovgivningen om banker, sparekasser, forsikringselskaber, pensionskasser og penge- og kapitalmarkedets øvrige formidlere. Denne lovgivning er tiden ved at løbe fra. Det illustreres bl.a. af usikkerheden omkring det lov-mæssige grundlag for omdannelsen af forsikrings-selskabet Hafnia-Haand i Haand til en mere vidt-spændende finansiell institution og af den gældende lovgivnings utilstrækkelighed til at hindre Kronbanken i at komme i en situation som den nu-værende.

Efter forslagsstillernes opfattelse må tiden derfor være inde til en modernisering af lovgivningen om penge- og kapitalmarkedets institutioner og virksomheder. Hovedsynspunktet må her være at finde den rette balance imellem hensynene til er-

hvervene, forbrugerne og de mere overordnede samfundsinteresser.

Erhvervsinteresserne tilsiger, dels at danske erhvervsvirksomheder både herhjemme og i udlandet skal kunne betjene sig af et tidssvarende finansielt servicesystem til gavn for produktion, beskæftigelse og eksport, dels at danske pengeinstitutter, forsikringsselskaber og andre kapitalformidlere skal have muligheder for at hævde sig i den internationale konkurrence.

Forbrugerhensynene indebærer, at lovgivningen må kunne give indskydere, investorer og forsikringstagere tryghed for, at deres midler forvaltes på betryggende måde under iagttagelse af god og redelig forretningsskik. I denne forbindelse vil det bl.a. være vigtigt at styrke bestyrelsernes muligheder for at følge med i, hvad der sker i virksomhederne; samt at der i bestyrelserne for alle betydende penge- og kapitalformidlingsvirksomheder er en rimelig balance imellem repræsentanter for kapitalindskyderne, medarbejderne og samfundet. Helst så forslagsstillerne et flertal af medarbejder- og samfundsrepræsentanter.

Samfundsrepræsentationen i bestyrelserne må således udstrækkes fra banker, sparekasser og realkreditinstitutter til også at omfatte forsikringselskaber, pensionskasser og andre større kapitalformidlingsvirksomheder. Samfundsrepræsentanternes muligheder for at varetage deres hverv bør også styrkes. Det kan bl.a. ske ved, at industriministeren indkalder dem til møder, udsender vejledende retningslinjer for, hvad samfundet forventer af dem og orienterer dem om Nationalbankens henstillinger. Noget sådant kunne have dæmpet den uønskede lånefinansierede forbrugsstigning i 1984.

Bestyrelsesmedlemmer må sikres bedre informationer om, hvad der foregår i de penge- og kapitalformidlende virksomheder. Dette stiller øgede krav til revisionen og til de informationer, som direktionen og revisorerne skal give bestyrelsen. Samfundsrepræsentanterne skal have pligt til at underrette industriministeren og/eller tilsynsmyndigheden om forhold, som de finder kritisable.

Forslagsstillerne finder det hensigtsmæssigt, at alle disse hensyn tilgodeses ved en modernisering af lovgivningen om penge- og kapitalformidlende institutioner og virksomheder. Den ny lovgivning kan bygges op som en paraplylovgivning, der stiller ensartede krav til alle de virksomheder, som virker som formidlere på penge- og kapitalmarkedet, samt lægger dem ind under samme tilsynsmyndighed i industriministeriet. De fælles krav må vedrøre de overordnede retningslinjer for virksomhedernes organisation, forretningsførelse, regnskabspligt, revision, bestyrelsesarbejde og bestyrelsesvalg, herunder antallet af medarbejderrepræsentanter samt sikring af samfundsrepræsentationen.

Derudover bør lovgivningen stille en række specielle krav om soliditet, likviditet og placering af midlerne m.v., som er bestemt af de funktioner, f.eks. indlåns- og udlånsvirksomhed, forsikringsvirksomhed, investeringsvirksomhed osv., der udføres.

Bemærkninger til de enkelte punkter

Ad 1

Det fælles lovgrundlag skal give alle penge- og kapitalformidlende virksomheder samme betingelser.

Ad 2

Det fælles tilsyn skal give alle penge- og kapitalformidlende virksomheder samme vilkår. Tilsynet henhører under industriministeren.

Ad 3

Ved at knytte kravene om soliditet, likviditet og afbringelse af de betroede midler til funktionen

fremfor til institutionen ligestilles alle kapitalformidlere.

Ad 5

For at give bestyrelsesmedlemmerne bedre arbejdsbetingelser må lovgivningen præcisere arten af de oplysninger, som revisionen uopfordret skal give bestyrelsesmedlemmerne, samt den hyppighed, hvormed det skal ske.

Ad 6

Enhver samfundsrepræsentant bør ved sin udnævnelse have tilsendt en klar skriftlig redegørelse for, hvad samfundet forventer af vedkommende som bestyrelsesmedlem i en institution eller virksomhed på penge- og kapitalmarkedet, og for det ansvar, der følger med opgaven.

Derudover bør industriministeren, formentlig hvert år, skriftligt orientere de samfundsvalgte bestyrelsesmedlemmer om, hvad regeringen i den aktuelle situation forventer af pengeinstitutterne m.v.

Endelig bør industriministeren, formentlig en gang om året, indkalde samfundsrepræsentanterne til et fælles møde.

Ad 7

Indberetningspligten understreger, at de pågældende er sat ind i bestyrelserne for at varetage samfundets interesser.

Administrative og økonomiske konsekvenser

Forslaget indebærer en samling af forskellige offentlige tilsyn i en tilsynsmyndighed under industriministeriet. Forslaget ventes ikke at medføre merudgifter for statskassen.